

ՄԷՃՄՈՒԱԹԸ

Մէնսկի բէշին	120
Սլոբ. այլուր	60
Էնէլիբ բոսթա իւնքէթի	30
Էնէլիբ բոսթասը	80

Տէրո՛ւ խորհրդէ՛ք իրանաթ իշին այրը-
նաւ բազարը՛ք օրունուր :
Ղազէթ ալա միւթէալիլի խոսուսաթ
իշին 3. ԹՈՒ ԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օրունա

ԱՍԻԹԱՆԷ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԻՆԿԻԼՈՒՄԱ, ԻՐԱՆ
ՎԷ՛ ՕՐԹԱ ԱՍԻԹԱՆ ԲՈՒՄԻԱ

Շահաւթ իւր Նաթըտտին շահ
հաղթէթէրինին Էթօրաւա սէյիւ-
հաթը իւղէրինէ Ինկիլթէրա տէլէ-
թի վէ Ինկիլթէր, Իրան կ'է օլան
միւնասթիլթէրինէ Էնէլի պիր էնէ-
միլէթ վիրմիլ օլտուղլարնտան,
Թայմա զաղէթասը Իրանն ահվալինի
թահգըզ իթմէք իւղը օրաւա պիր
մուխլիրի մախտուս կէսուէթմիլ տիր :

Մուխլիրի միւմալիլէյի շիմիլիէ
գատար կէսուէթտինի իւլ մուֆա-
սալ մէթմուլ, մէթմուլ զաղէթատա
նէշը օլունմուլ օլմաղլէ, միւնտէրի-
նէշը օլունմուլ շայեանը միւթալէ կէ-
օրաննէ մատտէթէրին զիրտէ նաղլի
թէնսիլ օլունմուլ տուր :

Մուխլիրի միւմալիլէյի գալիլի-
նէ, Իրանլարն մէմէթէթէրինէ
վիրտիլթէրի էնէմիլիէթ, 1875տէ Ի-
րանտա սէյիւհաթ իտէն Մաղ Կրէ-
կօր նաթմուտա պիր սէյիւհաթ թարա-
ֆընտան աթիլիլթի վէնէ իւղը պէ-
նան գըլըմիլ տուր :

Իրան շահընն Լօնտրատա պիրինն
սէյիւհաթընտարի սուրէթ ի զապու-
լինին Իրանտա հիւնի թէնսիլ իթ-
տիլինի զանն իտէմէթօրում, Իրան-
լար Բուսիատան էնտիլէ իթտիլի-
միլի պիրտիլթէրինտէն, շահ հաղթէթ-
էրինին Լօնտրատա ալըլար իլէ
գապուլ օլունմաթ, քէնտի նաղար-
լարնտա էնէմիլիլթէրինի աթմը-
մըլ, վէ ֆաթաթ Իրանտա մէթը-
մըլն իսլահնա խրտմէթ իտէմէթի
տիր, Իրանլար, Բուսիա իլէ պիր
մուհարէպէմիլտէ իթթիֆաթարնա
բէք չօթ խահիլէթ օլտուղլունու
զանն իտէրէք, մուսալէնէթէրին իշին
ֆէվզէլատէ ֆէտաթարըլը իտէնէ-
կիմիլ թէնսիլիլ իտիւթար, Պու
իտէ, պէննէ շայեանը էնէթ տիր :

Լօնտրատա Բուսիա էլիսին
թափսիլիլթէրին Թայմաթ մուխլիրի
Ալըգալա շահընն թափսիլիլթէրին իթարիլիլ
Խօրասանտան Իրանտա տախիլ օլմաթ
իւղը Շարք շահընն զաթարըլ-
լա Տէրիսաւաթէթ մուլասըլթ ի-
տէրէք, Պաթում թարիլիլթէրին ալի-
մէթ իթտիլիլտէն, մահէլիլ մէթըլ-
րէ տայիր տախիլ պաղը մալիւմաթ
վիրմիլ տիր :

Պաթում, շիմիլ Բուսիատա Պա-
գուտան իրաւա օլունան բէթըլկա-
ղընն մէթէրին թիւարէթի օլուն-
ղունտան, 1888տէ օրատան 450 պիր
թօնօ գատար իրաւա, վէ հիւնիս-
թանա գատար նաղլ օլունմուլ տուր :

Պաթումտան Թիֆլիսէ գատար օլան
շահընն շահընն 220 միլ օլունտա տուր :
Շահընն թիւարէթին Սուրաթ տաղըն-
տան կէյմէթիլ իշին կիւղէրինաթ
թատիլ, վէ իւլ միլ օլունտա պիր
թունէլտէն իմար օլունտա իշին
ամէլիւսա միւսաղըլթէթ օլունմուլ,
վէ իրի սէնէթէ գատար խիթամալու-
մաթ մէմուլ պուլունմուլ տուր :

Ինչաթ մէսարիֆիլին թէնսիլիլ
իշին Պաթումտան Պաղունա գատար
Խօնուլարտան ալընան իւնքէթ զի-
նտէնէ, վէ պիրինն մէթըլ իշին
47 պուլունգ ըուլիլ տիր :

Թիֆլիստէ, Գաթաթախնէ մահ-
սուլաթ վէ մաթալաթըն վէ օրթա
Ասիա էթմաթըն էնգըլը ումուլի-
նէնէ իրաւէ իթմէք իւղը, իլը տէ-
ֆա օլարաթ պիր սէրկի քիւլատ օ-
լունմուլ իտիլ, Թիֆլիստէ տախիլ
շահընն իլէ Պաղունա մուլաթ-
լէթ օլունտա, Պաղուն շահընն բէթ-
թօլ կաղը վէ նէթիլ մատէնէթիլ միւ-
նասիլթէրին, քէնսիլ էնէմիլիլթ
իթմիլ տիր, Չըգարըլն կաղ շը-
մէնտըլթէրին իլէ Պաթումտա շաղ օլուն-
մաթտա տուր, Աթմէրէն, Պաղուն
վէ Ուղուն տաթ սէյիլնտէ պահըլ
Հաղէթ տայիմա վարօրըլ իլէ-
մէթտէ տիր :

Ուղուն-տաթ օրթա Ասիա շահըն-
ն թիւարէթին պաղը տուր, Թայմըլն
մուխլիրի Ուղուն-տաթտա օրթա
Ասիա շահընն թիւարէթին ինչա իտէն օ-
նէթալ Անէնգօթ իլէ միւսաթ իթ-
միլ տիր :

Թէնէրալ Անէնգօթ, Ինկիլթէրա,
Բուսիա վէ Պրանտա իթթիֆաթընա
թարաֆտար օլունղունու պէնսիլէ,
օրթա Ասիա շահընն թիւարէթին հա-
սըլաթը սաֆիլիլթէրին կէնէն սէնէ 80
պիր ինկիլթ լիւրաթնա պալիլ օլ-
տուղլունու, վէ խաթմըլ Սըմըր-
գանտան Թայմէնէ թէմտիլի էթ-
թարընտա պուլունտուղլունու իֆա-
տէ իթմիլ տիր :

Ուղուն-տաթ իլէ Պաղուն պէյիլն-
տէ գըլըն հէր կիւն վարօր իլէնէնէ-
կի ճիւնէթլէ, շահընն թիւարէթին ըլիւ-
տը իւղէրինէ թիւարէթին թէրա-
նիւտ իթտիլիլ պուլունտան տախիլ ա-
լաղըլթէրին :

Ուղուն-տաթտան 160 միլ ուղաթ-
տա պուլունտան Գըլըլ-ալըլաթտա,
Բէթրէպուրկտա սաթին պիր Ինկի-
լիլ միւսէնտիլ թարաֆընտան 50
պիր լիւրա սաթի օլունտաթ, խաթ-
մըլ թաթարաթ իշին պիր ֆաթըրիլ
թէնսիլ օլունմուլ տուր, Իլպու-
ֆաթըրիլ կիւնէթիլ էլէթըրիլ զի-
նտաթլա թէնսիլ օլունտաթ տուր,
Խաղընտա օրթա Ասիա շահընն թիւ-
լակնալար տախիլ էլէթըրիլ զիւն-
սըլա թէնսիլ օլունտաթ տուր :

Ճէյհուննէն իւղէրինտէ պիրին
ալաթալ բէթըրիլ ինչա իտէն Մ-
Պիլիսթի, Թէնէնտ նէթիլ իւղէրին-
տէթ իսլաթալ բէթըրիլ էնէրին տէ-
միր բէթըրիլ ինչա իթմէք իւղը, 30
պիր լիւրա մուլաթլէ իտիլ մահէթի
մէթըրիլ ալիլթ իլէմիլ տիր, Ճէյ-
հուննէն իւղէրինտէ պիրին իւղ-
բէթըրիլ 100 կիւնտէ 30 պիր լիւրա
մէսարիլ իլէ ինչա օլունմուլ իտէն,
պիր գալ մահ էվլէ սուլարնն ճօ-
մաթ հէնկէթմաթ գըմէն պօղուլ-
մուլ օլմաթնա նէթարէն, տիլէր տէ-
ֆալար տախիլ ճօմաթ վուղունտէ
խաթալ օլմաթ մէլհուլ պուլունմուլ
տուր :

Օրթա Ասիատա Բուսիալարն
նիհաթէթ հուտուտու Աթղանիլթան
ճիլաթընտա Ճէյհուննէն սաթիլին-
տէ Կէրկի նամ մահէլիլտէ տիր, Մա-
հէլիլ մէթըրիլ 6 պիր նէթէր Բու-
սիա սաթըրիլ մէվնուտ օլունա, Թալ-
ընտ, Ալըգ վէ Բէթրէպուրկտան
օրաւա պիր թէլէկաթ խաթմըլ
թէմտիլ օլունմուլ տուր :

Պաղուն վէ Աթմէրէնտան կէլէն
վարօրարա միւստըլթ օլմաթ իւղը,
հաթթաթա իլէ տէֆա Ուղուն-տաթ-
տան Սըմըրգանտա շահընն թիւարէթին
Խօնու գաթարը իլէմէթտէ օլունա,
պիր կիւնէթ տախիլ Երէք գաթար-
լարը իլէմէթտէ տիր, Գաթարլար,
պու մէսաթէթի 66 սաթմաթ գաթմ
իլէթօրլար :

Խաթմըլ մէթըրիլ շիմիլ 104
լօթօթթիլ վէ 1200 վաթիլ մէվնուտ
տուր, 15 Ենիլ լօթօթթիլ իլէ սու-
լէ նէթիլ թալըմաթ իւղը 80 գա-
տար արաթա սիւրաթը օլունմուլ
տուր :

Խաթմըլ թէմտիլ իշին Թէնէ-
րալ Անէնգօթ 8 միլէն ըուլիլ
տահա թախիլ գըլըմըլ տուր :

Իլպու խաթմըլ Աթղանիլթան,
Պուլարա, Խօրասան վէ Թալընտ
պէյիլտէ օրթա Ասիա թիւարէթ-
ինէ բէք պիրին իսլաթ իթ-
տիլիլտէն, օրթա Ասիանն բա-
մուլ, իրէք վէ Խաթարըլն վէ մա-
մուլաթըն Բուսիա նաղլ վէ Բու-
սիա էթմաթըն օրթա Ասիա
խաթալ իլէթիլիլտէն, Կէթ-թէրէ
վէ Բէնտէ մուհարէպէթիլտէն
գաթ գաթ զիւնտէ Բուսիա մէնա-
ֆիլին իսլաթ իտէնէք տիր :

Բէթրէպուրկտա գուլարաթըլը
վէ իլէթ կիլիլ գաթաթաթլար իլէ
լէթտար օլան կէնէթ, մէմուլի-
նէթ պէնսիլիլ օրթա Ասիա
կէնտէթիլիլ, օրատա տախիլ խիւ-
թէնտէպ հարէթէթտէն ֆարիլ օլ-
մաթըլարը ճիւնէթլէ, Թայմա մուլ-
պիրին գաթիլնէ, Բուսիանն շէ-
րէթիլ թէթիլտէ իսլաթ իտէնէ-
թար, վէ պիր մուհարէպէտէ

պուլարն գոմանտաթտա պուլու-
նան գուլիլթին տիւլէնէ գաթէպէ
իտէպիլթիլ շիւպէթիլ տաթ օլունա
պէնա տուր :

Ուղուն-տաթտան 19 սաթմաթ շը-
մէնտըլթ իլէ Ալըգաթաթա մու-
լասըլթ օլունտա, Գաթաթալ
մէթըրիլ շահընն խաթմըլ
Իրան հուտուտու արաթնտա վաթը
օլունա, շէթիլտէ պէյ պիր գաթմ
Երէքէթիլիլտէ պիր թէրէ իւղէ-
րինտէ տիր, Էնէթիլտէ օլուն
ֆուս գատար տուր, Մալիլալ պահըլ
Հաղէթ վիլաթէթիլն մէթըլ Ալըգ-
աթա տուր, Գոմանտան Թէնէրալ
Գոմաթթ օ Էնտաթ Ալըգաթաթտա
պուլունտաթըլտան, Թայմըլն մուլ-
պիր թէնտիլիլ միւլաթաթ իտէմէ-
միլ տիր :

Խօրասանտա Ինկիլթէրա գոմա-
թաթ միւլալ Սիւրաթ, քէնտի-
սիլ իսլաթալ իթմէք իւղը հու-
տուտա գատար պիր գաթիլ իսլալ
իթմիլ տիր :

Ալըգաթաթտան հուտուտա գա-
տար Բուսիալար միւլթէմիլ պիր
չօնէ ինչա իթմիլ օլունաթըլտան,
Խօրասան կիրմէք իշին ինչա ի-
տէն Խօն հաղըլաթըլար տուր, Տի-
կէթ թարաֆտան Բուսիա իլէ աթ-
օլունտան մուլաթլէ իլթիլաթնա,
Իրանլար տախիլ Խօրասան տախիլ-
ինտէ Բէնտէ գատար օն իլէ ֆար-
սալ պոնուտա պիր Խօն ինչա ի-
տէնէթիլտէն, Թէնտաթաթ Բու-
սիա էլիլիլ պուլունտան իթմաթ իշին
խաթ իթմիլ տիր :

Բուսիա իլէ Իրան շօնէթիլ հու-
տուտա պիրլէնէք տիր, Ծօնէթին
Բուսիաթաթ ճիւնէթիլ 25 գաթմ
էնտէ օլունա, թօր նաղլին միւ-
սալիլ տիր, Իրան թարաֆընտան
Բուսիաթա թէնտաթ մէմուլ տէ-
լիլ իտէն, շօնէթին խիթամ պուլ-
տուղլուն մահէլիլտէ, Բուսիալար խ-
թիլհէթամ տախիլ ինչա իտիւթար :

1881 տէ ճիւնէթիլ մէթըրիլտէ
թահտիլ հուտուտա իշին Բուսիա իլէ
Իրան պէյիլտէ պիր մուհարէթ
աթ օլունտաթ, տէթթիլ սէնէ էվ-
վէլ միւլթիլթ պիր գոմիսին մա-
րիլթիլթ իլէ հուտուտա թալիլ օլուն-
մուլ տուր, Թայմըլն մուլպիրի Խա-
ղըլ օլարաթ աթ իլէ Ալիթօթ տաղ-
լարն, էնիլիլթ վէ ասալիլ բէք
Կիւղէլ մուհարաթ իթտիլթիլ
իթիլաթ իլէթտուր :

ԹԵԼԵԿՐԱՓ

Բոմա, 16 գեկտ.-Գրալ վիլէլա-
թ իլէ միլիթէ վէ ասաթիլտէ մաթէ-
թիլ էթրաթընտա օլունալարը հալ-

